

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr.; če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 158.

V Ljubljani, v petek 15. julija 1887.

Letnik XV.

Koncem šolskega leta.

Z Bogom torej, srečno hodi, . . .

Božja roka naj te vodi,

Kamor ti sreč želí.

Boris Miran.

Vročina prišla je v deželo in ob njenem vedno večem pritisku zapirajo se naše šole. Danes jemljejo slovo od njih zadnji dijaki na javnih zavodih. V nekaj dnevih pa bo poprej tako živahna Ljubljana postala „pusta in prazna“. Stariši in otroci pojdejo se hladit na deželo v senco košate lipe, hladit z zdravo vodó mrzlega vrelca. Prav je tako. Po delu plačilo, po uku razvedrilo. In to našim dijakom srednjih in osnovnih šol iz srca privoščimo. Kdor je deset dolgih mesecev delal v trudu in potu svojega obraza — in kako bi se to pri današnji osnovi šol moglo našim dijakom zanikati! — potrebuje počitka svojemu duhu, razvedrila sreč. Radi toraj privoščimo šolcem domačim veselje, ki jih čaka, ko poleté v naročje drage svoje matere, ko podadé rokó na veseli prihod milim domačim, ko posedejo k mizi, na katero jih vežejo najblažji spomini prvih let mladosti. A dasi so počitnice odmenjene v prvi vrsti počitku in okrepčanju od trudapolnega dela, vendar menimo, da so posebnega vpliva na vsacega dijaka, in da je posebnega pomena, s kakimi čutili, s kakimi sklepi dneve svojega pokoja nastopa. Doslej gledal je v knjigo, poslej zrl bo več ali manj tudi v življenje. Bolj ko mu je razvit duh, bolj ko je izobražen, bolj bode koprnel gledati v življenji idejale, ki mu jih je knjiga kazala. In radostnim srcem moramo priznati, da dežela naša in naš rod hranita v sebi mnogo povzdigujočega, mnogo idealnega.

Lepi kraji, cvetoča mesta, brdka sela, bistre vodé, sive planine, vinorodne gorice . . . kako navdušujejo za naravo zavzetega dijaka, ko jih éz dolgo zopet zagleda! Zdi se mu, prišedšemu v domačo vas, da mora klicati s pesnikom:

Dežela kranjska nima lepšga kraja,
Kot je z okol'eo ta podoba raja.

In ko ugleda svoje domače, kakó z rok v roko drug drugemu pomagajoč opravljajo svoje posle, zaveda se žilavosti našega naroda, bratske ljubezni, ki vlada med priprostim ljudstvom, porodi se mu v srci misel: tako je prav, to bi povsodi moralo biti! . . . in mogočen slavospev na slogo in edinost mu prepluje kipéče srce. In ko na večer hišni oče sname raz klin debel molek, in vsa družina za njim glasno odgovarja in zahvalno molitev pošilja svojemu stvarniku v višnje nebó, tedaj se tudi našemu mladeniču oglase na tujem po nekoliko razglašene srčne strune, . . . in glasno moli s svojimi: reši nas hudega! In ko se v nedeljo za rano oglasi farni zvon, milo vabéč verno ljudstvo v hišo božjo, ko mladenič vidi, kako se mlado in staro odeva praznično ter odpravlja na pot svetkovat dan Gospodov, tedaj povzame tudi on pot pod noge in jo ubere z domačimi enega dubá in enega srcá v hram božji. Slednjič, ko bližajoč se kraju svetemu spozná, kako prihaja od vseh strani vernega ljudstva obila množica, tedaj se mu vzdiga iz dna srca misel, ne misel — prepričanje, da veren je narod slovenski . . . Da, veren je narod slovenski, pustite mu to najdražjo svetinjo!

A poglejmo še drugam. Pod lipo domačo — v nedeljo popoldne — kako živahna je tu govornica! Koliko vprašanj, koliko odgovorov! Skoro bi trebalo vsem na enkrat odgovarjati. Vaščani vprašujejo, dijak odgovarja. Pri takih in enakih prilikah se pogosto kaže šegavost in prebrisanost našega naroda. In tu je zopet polje za dijaka. Kar mu je bila suha teorija, kar je poprej učil se iz slovnice, to zajema sedaj naravnost iz srca narodovega. Koliko ugodnih prilik podajajo uprav počitnice dijaku občudovati in učiti se živega, korenitega govora narodovega, nabitati si prič, šeg in navad, pesni in povesti, besed in pregovorov iz nepokvarjenega vira ljudskega! Velik zaklad je še zakopan v sredi našega ljudstva; dijaki nujte — vi ste v prvi vrsti poklicani — izkopljite ga, okoristite ga sebi in drugim!

Priden mladenič pa tudi o počitnicah ne ostane praznih rok. Dobro knjigo bo prijel, iz nje bo bral tudi svojim domačim. Zapel bo veselo pesen, vsej

družini bo ž njo sree vedril. „Čedne bukve — piše vladika Slomšek — so mladih ljudi najzvestejše znanke, lepe pesni pa najveselejše dobrotljivke. Ker pa naši dijaki večinoma niso v položaji, da bi sami si omislili primernih knjig v razvedrilo in poduk, pogosto pa tudi ne vedó, ktera in kakošna knjiga bi najbolje pristovala njihovemu razvoju, zato je sveta dolžnost naših rodoljubov osobito duhovnikov, zakladati mladino z dostojnim berilom. Na stotine koristnih knjig mirno počiva v bukvarnicah naših zavednikov po širni domovini. A čemu naj se zaman praši knjiga po omari? Dajte, izposojajte dobre knjige, da si ž njimi oblaži srce mladina, da se iz njih uči ljubiti Boga in narod svoj. Bog daj dobro vsem dobrotnikom mladih ljudi, ki mladini hasnovitih knjig omišljujejo; večo dobroto jim storijo, kakor da bi jim zlate delili.“ Tako piše uzoren ljubitelj mladine, A. Slomšek. In ne samo to! Naša inteligenca po deželi naj si priklopi dijaštvo, naj mu je učenik in vodnik v besedi in vzgledu, naj vodi dijake seboj tudi v poštene družbe . . . „Koliko vrlih mladeničev — da potrjujemo še enkrat svojo misel s prepričanjem Slomškovim — ima obilno dragih lastnosti, glavo prebrisanó, polno potrebnih vednosti, srce tudi pošteno; pa kaj pomaga, ako neotesani ostanejo, dragemu kamnu podobni, ki v prahu brez svetlobe leži. Veče sreče toraj ni za nadepolnega mladeniča, kakor če pride v hišo izobraženih, pa tudi poštenih ljudi, pri katerih njegove lepe lastnosti čedno svetlobo dobé, ki se v dejanji človeka sveti in mu pravo prijetnost dá.“

Tem besedam ni treba pojasnila, naši somišljeniki jih itak razumejo. Take želje gojimo za dijake, katerih sreča nam je bila in bode vedno prva briga. S takimi čutili spremljamo jih na veselo počitnice iskreno želéč vsakteremu: srečno pot, sladak počitek in pošteno vedrilo! K.

LISTEK.

Nekoliko misli z Lurdskega potovanja.

II.

Predragi, premili prijatelj!

10. avgusta 1886.

Zjutraj okoli 7. ure. — Ravnokar smo zapustili prestolnico Tirolskega. Parni stroj sopiha ponosno, a nekako premišljeno, kakor bi si v svesti bil, da ima 600 romarjev prepeljati po dolgi dolgi poti tje do — španjskih Pirenejev.

Solnce vzhaja. Hladilni vetrec mi skoz okence železničnega voza nasproti pihljá, poživljajoč mi pljuča. Oko pa zré po ozki dolini, kjer se izmed skalovja lesketá srebrno-peni In. Po travnikih in njivah mrgoli že čvrsto tirolsko ljudstvo. Od tod pa se mi pogled ob sivih skalah zanese v gorske velikane. Temno-zelenkasti gozdovi, večidel smerečje, zakrivajo mi goličave, više nad njimi zelené, gladke planinske senožeti, znad katerih štrlé vstrično v nebo veličastni planinski vrhovi, nogi človeški nedostopni. Bog vedi, kaj si tam gore pripovedujejo? A glej,

enemu izmed njih se belí sneženo nedrije, prve dni avgusta! Res, mičen prizor za sina gorkoga juga, ki celó sredi zime pogreša belega snega. Tu pa sneženi očak pošilja v dolino otroče, ki se mu je porodilo iz kamenitih ledij; ne vidiš li, kako čvrsto se ob sivih pečinah navzdol valí; zdajci priskaklja jagnje, da si iz njega zeleni zajutrek zalije.

Toda kmalo se mi oko napase vnanjih prizorov; ob enem pa oživi mi globoko v prsih podoba, ki mi v vedno jasnejših obrisih stopa pred dušo.

Včeraj bil sem skoraj cel dan v Inomostu. Obiskal sem tudi cerkev frančiškansko. Na levi strani pri vходу postavljen je kip, izdelan od Dunajskega umetnika Schillerja. Visoka, krepka postava, brada cele prsi zakriva, okoli ledij širok opasnik. Andrej Hofer je, za časa francoskega posilja imeniten boritelj za svobodo tirolsko. Visoko v desnici povzdignil je avstrijski prapor v boj, za vero, dom in cesarja; oči in obraz žaré mu od hrabrosti in zvestobe ter neomejene ljubezni do domovine:

Živela Avstrija!

Da, bili so osodni, žalostni časi, ko je Avstrija ponižana ležala pod nogami mogočnemu Napoleonu.

Vojska njena zdobljena, celokupnost raztrgana, narodi izpiti: nehala je po tolikih udarcih vsaka branitev, moč dvoglavnega orla bila je strta. Le ti, o Tirol, si se še drznil protiviti velesilniku, pred katerim se je tresla Evropa!

Katoličan, domoljub, državljan! To troje, kako vzorno je v tem hrabrem junaku združeno.

O Hoferjevi podobi všla mi je luč, v kateri sem si jasno ogledal zgodovino Avstrije in njenega sestanka. Pri vsaki državi, ki se v teku stoletij na zemlji osnuje, je ena ali druga ideja, ktera ji dá početek in vresničbo. Bila je pri starih Rimcih ideja naravnega prava, kakor je pri najnovejših državah ideja narodnosti. Avstrija pa, o kateri ideji se je spočela in okrepila? O ideji vere, ideji krščanstva.

Da, Avstrija in krščanstvo! dve besedi, dva pojma neločljiva!

Stoletja in stoletja so vzhodni barbari neprenehoma pritiskali na zapad, žugaje Evropo prepluti ter krščanstvo in njegovo omiko zadušiti. Slednjič prihruje divji Turek, da bi zasadil polumesec in ž njim gospodstvo Islamovo v Evropi. Eden narod za drugim se jim vpokori. Kar se krutemu sovražniku krščanske omike ob Avstriji postavi jez, éz

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. julija.

Notranje dežele.

Moravski poslanec dr. Fandrlik je 10. julija med drugim naznanil svojim volilcem, da je vložil v državnem zboru svoj predlog o premembi volilnega reda na Moravskem, ko so mu vsi desniški klubi in vlada obljubili podporo.

Na **Češkem** Nemci že postavljajo kandidate za deželni zbor. Nemci želé, da narod izvoli vse poslance, ki so lansko leto izstopili iz deželnega zbora. V tem smislu je voditelj čeških Nemcev, dr. Schmeykal, pisal svojim volilcem v Češki Lipi.

Ljudevit Farkaš-Vukotinović, predsednik volilnemu odboru **hrvatske** „narodne stranke“ je 8. t. m. trdil v „N. Fr. Pr.“, da narodna stranka ni Starčevićevcem ponujala 30 mandatov, kakor je trdil nek član sedanje „zmerne opozicije“. Na to je odgovoril predvčeršnjim grof Ivan Drašković, da ima o tem pismene dokaze, kateri so na razpolaganje nepristranskemu sodišču. — Pri zadnjih volitvah v hrvatski sabor so v okraji Kostajniškem naznane osebe poškodovale vinograd vladi prijaznega volilca Magdiča. Ker zločinem niso prišli na sled, odločila je hrvatska vlada, da se mora škoda v znesku 733 gld. poravnati potom kontribucije. Škodo morajo plačati vsi moški od 16. do 60. leta v Majuru, Stublji, Selišči in Grabostani.

Ogerski trgovinski minister Baros z name-rava v kratkem odpotovati, da si ogleda „Železna vrata“, ktera hoče vlada razširiti in vrediti.

Vnanje države.

Srbski ministerski predsednik je o priliki nastopa svoje vlada razposlal srbskim zastopnikom pri vnanjih državah okrožnico, iz ktere povzamemo naslednje: Prejšnja vlada je odstopila le vsled notranjih srbskih razmer. Sedanja vlada bo toraj skušala rešiti ona vprašanja, ki so dala povod odstopu prejšnje vlade. Vrediti je treba najprvo državne finance; in v tem oziru je vlada storila potrebne korake. Zmanjšati je treba najprvo državne stroške. Finančno vprašanje je v Srbiji največjega pomena. Dalje hoče vlada premeniti ustavo. Ustava iz leta 1869. je zastarela in se ne strinja s sedanjimi razmerami. Vlada bo vse dolžnosti natanko izvrševala, akoravno bo treba velikih žrtev. Gledé vnanje politike obljubljuje Ristić, da bo z vsemi državami vzdrževal dobre razmere. Zatrli bo vsako iskro, ki bi utegnila prouzročiti požar. Srbija mora biti središče miru in reda na Balkanu. Konec okrožnice slóve: Prevzeli smo težavno in nehvaležno nalogo. Ali naša dolžnost kralju in narodu in trdna volja, vstrajati na potu časti in dolžnosti, dajeti nam upanje, da bomo premagali vse težave.

Prvo posvetovanje **srbskih** in **turških** zastopnikov o trgovinski pogodbi vršilo se je 9. t. m. Turški pooblaščenec je izjavil v imenu svoje vlade, da hoče Turčija izvožno carino znižati od 8 odstotkov na 1 odstotek, uvožnja iz Srbije v Turčijo naj se zaračuni z 8 odstotki. Posvetovali so se še o drugih točkah, da se olajša kupčija med Srbijo in Turčijo. Srbski zastopnik Novaković je o tem sporočil v Beligrad.

Bolgarska deputacija je nameravala včeraj princu Koburškemu svečano naznaniti njegovo izvolitev knezom bolgarskim. Ker pa trije zastopniki armade, majorji Vinarov, Markov in Popov niso še došli na Dunaj, poklonili se bodo princu najbrž še le danes. O posameznih članih deputacije poročajo časniki: Kalčev je Vzhodno-Rumelijec in je končal svoje nauke v angleškem zavodu v Carigradu; govori gladko nemško, francosko in angleško. Dr. Tončev je predsednik sebranju in je končal svoje nauke v Rusiji. Caharija Stojanov je znan časnikar

bolgarski. Bil je sprva pastir; neutrudljivo pridnostjo naučil se je brati in pisati in je velik nasprotnik Rusije. Dr. Čomakov je novi naučni minister. Mehmed Rušdi je bogat in vpliven trgovec v Šumli. Nikola Stransky je brat prejšnjega bolgarskega zastopnika v Belemgradu, sedanjega ministra notranjih zadev, dr. Stranskega. Šišmanov je trgovec v Svištovem. Nikoforov, trgovec v Trnovem. Dr. Mihajlov je zdravnik v Sofiji. Major Popov je znan prijatelj prejšnjega kneza Aleksandra. — Najnovejša poročila iz Bolgarije poročajo, da od vseh strani dohajajo regentom častitke. Občine in rodoljubne zveze hvalijo odločno postopanje regentov in rodoljubje poslancev. Turška vlada je neki zadovoljna, da je sobranje izvolilo prince Koburškega. Iz Carigrada se poroča, da je Turčija 13. t. m. razposlala okrožnico evropskim državam gledé izvolitve. — „Nord“, glasilo ruske vlade, piše o bolgarskih zadevah: Ker je izvolitev novega kneza odvisna od Berolinske pogodbe in potrjenja vseh držav, so ničevni vsi sklepi sebranja, ker Rusija ne potrdi nepostavnih bolgarskih vladarjev. Ravno vsled tega noben princ ni hotel prevzeti bolgarskega prestola. Nasprotne države ne bodo zaradi Bolgarov prelomile Berolinske pogodbe, ker pozneje bi obžalovale svoj korak. Vspeh bolgarskih regentov je le-ta, da bodo evropske države konečno iskale potov in sredstev, da rešijo nadležno vprašanje. Države morajo sedaj spoznati, da Rusija ne bo zapustila svojega stališča. Upati smemo, da se bližajo koncu bolgarske homatije. — „Novoje Vremja“ piše: Ruska politika stoji na vs križji; prepušči mora Bolgarijo njeni osodi, ali pa jo mora iztrgati avstrijskemu vplivu, ki se širi na Balkanu. Ali naj še čakamo in se pripravljamo na boj? Ta vprašanja so vedno silnejša. Razmere so za naše državnike vedno težavnejše, ker se bližajo resni časi. Rusija se mora odločiti. Pazljivo moramo zasledovati korake naših nasprotnikov, da ne zamudimo prave prilike. Nasprotniki so predrzni, Rusija se mora pripraviti na boj. — Na drugem mestu piše imenovani list: V Bolgariji ni prostora ruskemu vplivu, vse naše žrtve in junaška dela so brezvspešna. Princ Koburški se pripravlja na odhod v Bolgarijo in polastil se bo armade. Rusija je ustanovila bolgarsko armado, ki bo v kratkem Rusiji nasprotna. Kje dobé Bolgari dobrih častnikov? Najboljše so umorili ali izgnali iz Bolgarije. Naravno je, da jih dobé iz Nemčije in Avstrije. Bolgari bodo s tem zadovoljni. Vprašanje pa je, proti komu se bo preosnovila bolgarska armada? Čas iluzij je pošel. — O bolgarskem sebranju piše: Slovejkov je primerjal bolgarsko sebranje nekdanji Poljski. Sve-toval je poslancem, naj premislijo, kaj je boljše: sprijazniti se z Rusijo ali s zapadno Evropo. Poslanci so kričali, in Slovejkov je moral molčati.

Iz **Peterburga** se poroča „Pol. Corr.“: Ruski vladni krogi so že davno slutili dogodke v Trnovem in zato tudi sklenili, da ne zapusté sedanjega stališča. Ker Rusija ne prizná postavnosti regentov in sebranja, zato so njihovi koraki brezvspešni. Rusiji se ne zdi potrebno ugovarjati, še manj pa z orožjem uničiti sklepe sebranja. Le v tem slučaju, ako države potrdijo sklepe, popustila bo Rusija svoje nevtralnost stališče. V Peterburgu dobro vedó, ktere nasledke bi imelo vojaško posredovanje ktere-koli države v Bolgariji. Zato je Rusija okupacijo Bolgarije zbrisala iz svojega programa. Rusija ne bo podpirala novega kneza.

Razmere med **Nemčijo** in **Francijo** niso najboljše. Nemški listi zelo razdraženo pišejo proti Franciji, ker bodo tuje morali plačevati takse. Bismarkov list očita Francozom, da ne poznajo več moralnih načel. Nasprotno so francoski listi nevoljni, ker je državno sodišče v Lipskem obsodilo več Alzačanov, ker so bili neki skrivni člani francoske rodoljubne zveze. Nemška vlada se ne pečá toliko z bolgarskimi razmerami, kakor z mogočo zvezo med Francijo in Rusijo.

Floquet, predsednik **francoske** zbornice, je

13. t. m. zopet prevzel predsedništvo, ter izjavil, da ne bo nikoli dovolil neredov v zbornici. Zbornica je nato potrdila vladne predloge, da se ustanové novi konjiški polki in preosnovi pehota. — Včeraj, 14. julija, so praznovali Francozi narodni praznik, ko so za časa francoske revolucije na ta dan osvojili si „bastilo“. V Parizu so bili zaradi tega v velikih skrbéh, da se bodo vršili krvavi neredi. Prebivalstvo je že tako razburjeno zaradi prestave generala Boulangerja. Znani Déroulède je nagovarjal svoje prijatelje, naj priredé kako demonstracijo. Rochefort je neki svetoval svojim ljudem, naj si preskrbé piščalke. Policija je vse potrebno ukrenila, da zabrani nereda.

Italijanski časniki ugibljejo to in ono, kaj namreč namerava papežev odposlanec msgr. Persico na Irskem. Stvar je pa naravna. Angleška vlada je sama prosila rimskega papeža, naj s svojim vplivom pomaga vrediti irske razmere in preprečiti nemire. V Rimu pa niso natančno znane razmere na Irskem, zato je msgr. Persico odpotoval kot papežev komisar, da se osebno prepriča o položaji Ircev. Druzega političnega namena nima njegovo potovanje. — Poročila iz Catanije zatrjujejo, da se kolera ne širi. Prvih sedem dni meseca julija je umrlo 82 oseb za kolero. Revščina je velika. — V Genovi se je ustanovilo društvo, da priredí slavnost štiristoletnice odkritja Amerike. Slavnost se bo vršila l. 1892. Mesto je kupilo hišo, v kateri je Kolumb stanoval, za 31.500 frankov. Mestni zastop je povabil vse ameriške države, da se vdeležé slavnosti po zastopnikih.

V **angleški** spodnji zbornici je naznanil Fergusson, da sultan ni mogel prejšnji teden vsprejeti Drummonda-Wolfa. Avdijenca se je odložila do danes. — Volitvi v Spaldingu in Coventry dali so liberalcem novo upanje, da pridejo na krmilo. V Coventry je bil izvoljen Gladstonejev pristaš z 4229 glasovi proti vladnemu kandidatu, ki je dobil 4218 glasov. Ako se pri prihodnjih volitvah za Gladstoneja ugodno vrše volitve, dobi večino v zbornici.

Kakor se iz Londona poroča, želi turški sultan, da se premeni pogodba gledé **Egipta** v naslednji točki: Ako nastanejo nemiri v Egiptu, naj zasede deželo turška armada. Ko bi Turčija tega ne storila, naj ktera manjših držav s privoljenjem velesil zasede Egipt.

Iz **Masave** se poroča, da je general Saletta sklenil pogodbe z rodovi, ki prebivajo med italijansko naselbino in Abisinijo. Rod Habab ima do 15.000 vojakov, ki bodo Italijane podpirali proti Abesincem.

Na otoku **Havaii**, kjer kraljuje znani Kalakaua, vršila se je nedavno vstaja. Armada je potegnila z vstaši. Ministerstvo Gibson-ovo je odstopilo; narod je izvolil druge ministre, katerim je predsednik William Greene. Kralj je ostal na prestolu, ker je obljubil novo ustavo. Poklical je 1. julija zastopnike Anglije, Francije, Portugalskega in ameriških držav ter jim je ponudil svoje kraljeve pravice. Zastopniki so odbili ponudbo ter mu svetovali, naj sestavi novo ministerstvo.

Izvirni dopisi.

Iz **Kamniške okolice**, 14. julija. (Izlet k sv. Primožu v planine.) Ne bom popisoval, kako so Kamniški mestjani 11. t. m. mil. g. knezoškofa radostno sprejeli, ko so se ob 1/2 8. uri zjutraj iz Ljubljane pripeljali, da bi ta dan novi kamniti altar slovesno posvetili, drugi dan pa otročičem iz mesta in okolice zakrament sv. birme podelili. Take slovesnosti se povsod skoraj enako vrše.

kterega ne more na zapad. Narodi namreč, vidoč, da so posamezni prešibki ustavljati se mogočnemu navalu ter vero in narodno individualnost obraniti si, jeli so se vedno tesneje oklepati krepke podnavske države, ktere obstanek je utrdil pobožni Rudolf. Dvesto let se turška sila od vzhoda vali in zaganja, a razrušiti Avstrije ne more. Tako je Avstrija pod mogočno Habsburško dinastijo že po svojem postanku in zgodovini naravna zaščitnica krščanstva in njegove omike. In ko je v 16. stoletji reformacija provzročila odpad od starih krščanskih tradicij, bila je zopet Habsburška dinastija, ki je na Nemškem novotariji krepko se ustavila, ki je v Španiji in v Avstriji ohranila katolicizem, ki je do najnovejšega časa krepko zastopala katoliški princip avtoritete in legitimnosti.

A res je tudi, da se vsaka država le tako dolgo ohrani, dokler svoji ideji in nalogi zvesta ostane. Kakor brž se tej izneveri, jame bolehati, razpadati. Tako tudi Avstriji ideja krščanstva daje celoskupnost in neumrljivost. Kolikor živahnejše so narodi prešinjeni od krščanske ideje, tem bolj se bodo svoje preteklosti in celoskupnosti zavedali; čim bolj jih pa krščanski duh zapušča, tem bolj

morajo tudi izgubiti spomin na prošlost, ki je za-nje slavna le v kolikor so skupno se bojevali za sveto vero; tako mora medsebojna ljubezen kinalo omrzeti, dokler telesa oživljajoči duh popolnoma ne mine in ne ostane mrtvo truplo.

A ravno o premišljevanji teh resnic sprehaja pravega domoljuba tiha žalost. Uboga Avstrija, v katerem stanu te dandanes nahajamo! Nesrečni Jožef II. zavdal ji je smrtno rano. Odrtnal jo je od živnega središča vsega krščanstva, od Rima, ter pribil jo na mrtvoleseni hlod državnega cesaropapizma. Tu je katoliška Avstrija začela hirati, Kristusov oživljajoči duh jo je čedalje bolj zapuščal. Najstroži centralizem zamoril je kmalo narodov individualnost in samolastno gibanje. V absolutni državi se je nizki koristnosti vse žrtvovalo. Podržavila se je šola, ž njo véda, umetnost, resnica, vera, vest. Kaj čuda po tem takem, da izmed narodov čedalje bolj gineva katoliška zavest, a vsled tega umira tudi ideja avstrijska; in tem bolj, čim više in mogočnije vsplamteva ideja absolutne narodnosti. Absolutne pravim, to je one, ki ne pozná nad seboj ne Boga, ne večnih zakonov naravnega prava, ampak narod sam obožuje in njegovo slavo stavlja nad vse. Kako

uboga, kako onemogla stoji nekatoliška Avstrija tej ideji nasproti! . . . Kaj bo moglo toliko različnost narodov in običajev vezati v nerazrušljivo celoto! Nič, nič, ako vere nimamo. Zviti inostranci Avstrijo od vseh strani obkoljajo ter podložnike njene na limance vabijo; in komur ni več Bog, ni vera, ampak narodnost nad vse, oziral se bo preko meje, pripravljen vsak čas sovražniku izdati tudi dom in cesarja! Kako živo se tu spominjam, kar pripoveduje slavni nemški učenjak Hettinger v knjigi: „Aus Welt und Kirche“, II., str. 237. Prišel je bil na svojem potovanji v romarsko cerkev Maria-Trost pri Gradci, kjer je našel zbranih Nemcev, Slovencev, Madjarov in Slovakov. O tem pogledu stopila mu je živo pred oči mnogojezična Avstrija ter obudila v njem razne misli. Kot izraz teh misli navaja nam besede, kijih je pred leti o Avstriji izrekel Seufft Pilsach: „Oesterreich kann sich nur solange als Grossmacht behaupten, solange es mit Entschiedenheit seinen katholischen Charakter wahret; mit dessen Aufgebung wird heillosere Nationalitätenhass eintreten und jede patriotische einmüthige Widerstandskraft nach aussen erlahmen“.

V teh resnicah ogledaj se, Avstrija!

Sporočiti pa hočem nekaj družega. Ugibali smo, kam se utegnejo mil. g. knezoškof podati oni prosti popoludan: morda bližnji Mekinski stari samostan in tamošnje lepo prostorno cerkev si ogledat? Želeči to zvedeti, poprašajo Kamniški g. dekan Premilostljivega samega, in oni odgovoré: „K sv. Primožu pojdem o“.

Okoli ene ure popoludne, in še med kosilom se je bilo bati, da ne bo mogoče tega izleta izvršiti, ker temniti se je bilo začelo vsled nakopičenih oblakov tako, da se je bilo nevihte bati. Prevzvišeni pa niso čisto nič dvomili, rekši, če bo zdaj dež, bo potem še lepše in prav dobra pot, ko se po dežji zjasni. In tako je tudi res bilo. Hitro so se megle razgubile, ter je nastal prijeten popoludan. Prevzvišeni so se vzdignili k sv. Primožu ter med potjo si še ogledali Mekinsko cerkev, in se potem peljali do znamenja na Stahovci. Tam sta že čakala pripravljena dva voza za gorsko pot. Na prvi voz sedejo mil. g. knezoškof, na družega škofov tajnik gosp. dr. Lesar in Stranjski g. župnik, ter hajd navkreber proti sv. Primožu. Do vasi Praprotno pod sv. Primožem so se peljali, ker so že sicer bili namenjeni peš hoditi, so voznike obdarovali in jih nazaj poslali; sami pa so knez urnih nog korakali naprej do romarske cerkve. Priporočivši se ondi sv. Primožu in Felicijanu so ogledali cerkev, ter priznali, da je res lepo pravilno gotiško zidana. Posebno všeč bila jim je „confessio“. Potem so stopili knezoškof tudi še pogledat zgornjo cerkev sv. Petra ter so tudi to zidavo pohvalili.

Po kratkem prav prijaznem oddihu so se visoki gospod še urnejših nog podali z hriba navzdol po drugi strani, kjer pa ni kolovozne poti. Mahoma so bili na cesti pri vozovih, ter se prepeljali v Stranje. Tu so si ogledali cerkev, so se še nekoliko pomudili v farovžu, ter so potem še le do mraka dospeli nazaj v okusno skozi in skozi razsvitljen Kamnik, ki je radostno pozdravljal svojega višega pastirja.

Zares velika čast je doletela cerkev sv. Primoža in Felicijana v Kamniških planinah, da so jo mil. domači škof obiskali. Je pa ta cerkev zares lepa, ne le po svoji pravilni zidavi, visoki legi, ampak je po velikem prizadevanji sedanjega g. dekana Kamniškega lepo osnažena in dobro preskrbljena. Tudi pot je skozi in skozi dobro popravljena in tudi za vozove rabna. Sv. Primoža so v prejšnjih časih od daleč hodili romarji častiti; naj bi se ta lepa navada tudi še zanaprej ohranila.

Od Krškega, 13. julija. (Raznotero.) Nekrvavi boj o pošti je jenjal; zavidneži so na svoj priziv od višjih uradov dobili odgovor, da smejo se posluževati stare pošte v Krškem, ako se nočejo nove pred nosom. — Namesto poštnega boja imamo sedaj obléžen boj, ker nam vedno streljajo. Kako to? Topničarji imajo vsak dan svoje vaje na tukajšnjem polji, in to buči blizo in daleč, da nam okna sklepetajo in se hiše tresejo; le okoli 9. do 10. ure dopoludne nehajo topovi pokati. — Še huje pokanje imamo skoraj vsak dan popoludne od 4. ure naprej, ko se pripodijo nevarni oblaki od štajarske meje. Med to nebezno pokanje donijo še zvonovi, oznanujoč, da se huda ura bliža. Zares, ni ga dneva, da bi nas ne spominjal na nesrečo naših ljubih sosedov v Trebnjem in drugod. Sicer smo spravili ječmen in rež, in žajneto pšenico, ali kaj je to

Železnični vlak se je ustavil. Čuj, kako se v goro odmeva: „Ave, ave, ave Maria!“ Kdo je? Naši romarji. In zopet se oglasa: „Ave Maria!“ Naši romarji. Med njimi so Nemci, so Čehi, Poljaki, Italijani, Madjari, smo tudi Slovenci. In od povsod tako enoglasno, tako vzajemno za ušesa: „Ave Maria!“ Da, to ti je odmev Avstrije, združene v veri! Oj, hitimo toraj, le nesimo v Lurd Mariji pozdrav od starodavne, od slavne, katoliške Avstrije! Hitimo, Avstrija nas pošilja, da si na studentci Marijinih milost zopet vero oživimo, da se vrnemo domú oznanjevat njeno ime, vžigat otrpla srea.

A tudi za Slovenijo bomo Devico brezmadežno prosili. Da Ona čisto in neoskrunjeno ohrani ono vero, za katero so naši pradedje toliko krvi prelili. Da Ona razsvitli vse tiste, ki se z besedo ali pismom žrtvujejo v omikanje milega naroda.

Še nekaj mi je na srei: Slovenije najdragocenejši biser, boljše bodočnosti poročstvo, je njena nadepolna mladina. Predragi prijatelj, tu se domišljam, kar sem te dni pri Tebi v Ljubljani videl. Zavod imate, nov, prostoren, poln vam je mile slovenske dece. Pravite zavodu Marijanišče! Nomen

proti drugim pridelkom na polji, ki nam tako lepo obetajo; zlasti se nadjamo sladke kapljice. — Za sadje že zdaj Nemci poprašujejo; pri nas jabelk letos ne bode veliko, jablane so se preteklega leta preobrodile. Imeli pa bomo sliv in hrušek. Bog nas obvaruj hude ure!

Naše slovstvo.

Zabavišče slovenskim otrokom. — Spisal Anton Funtek. — V Ljubljani. — Izdala in založila „Narodna šola“. 1887. — Str. 56. Cena 25. kr.

Zvončekki. — Zbirka pesnij za slovensko mladino. — Nabral Anton Brezovnik, učitelj. — Ljubljana. Tiskala in založila Kleinmayr in Bamberg. 1887. Cena 1 gold. 30 kr.

Slajše reči na svetu ni, kakor je pesem lepa. Milo mati poje, ki ziblje dete svoje. S petjem si otroci delajo kratek čas. Dobre volje kmetič žvižga in poje, orač na polji, kosec na travniku; v pesmih ne čuti težavnega dela. Prepeva si rokodelec in delo mu teče izpod rok gladko, kakor vesela pesem iz srea. Pevaje gredó srčni vojaki v boj; v samoti si poje popotnik... Ni gostije, ni sedmine, ni poštene družine, koder bi čedne pesmi ne bilo. — In tako je prav, saj tudi ptičica poje, kaj bi človek ne pel! Pesmi le tam slišati ni, kjer ni poštenih ljudi. Ni jih pa tudi na svetu ljudi, ki bi rajši peli, kakor Slovenci in lepšega dara ne vem, kakor jim čedno pesmico dati. (Slomšek v Drob. l. 1847). Tako sta mislila tudi izdatelja omenjenih knjig ter ji poslala v slovenski svet.

O „zabavišči slovenskim otrokom“ piše g. Kržič (Duh. Pastir št. 6): „Gotovo bo močno vstreženo s Funtkovo zbirko, ki obsega obilno lepega raznovrstnega blaga v vezani besedi. Večinoma so to res gladke, priprosto, prav otrokom umerjene pesmice; nektre pa še posebno ljubeznjive. Vmes je na raznih krajih tudi vrstjen kratek navod, kako se pri tej ali oni pesmi vrši otročja igrlica. Prebiraje to najnovjše slovenske delce za mladino, smo si mislili, kako mora biti vendar veselo gledati, če velika vrsta otročičev dejansko izvršuje to, kar se že na papirji tako lahkotno bere. Le dve želji imamo; Naj se marljivi odbor „Narodne šole“ potruži, da vsaj za večino pesmic priredi primerne vesele naprave in kmalo kot dodatek priobči; druga želja je: naj bi se ravno pri zabavišču več ozira imelo za versko odgojilno stran; nekoliko se je to že zgodilo n. pr. str. 50, 54, 55, a zdi se nam premalo; nebeški Materi naj bi vsakako tudi nedolžni otroci že kaj zapeli in še marsikaj. Knjiga bodi vsem detoljubom močno priporočena.“

Mi se popolno strinjamo s to oceno ter pristavimo željo, da nas nadarjeni in za mladino posebno vneti g. A. Funtek kmalo razveseli z novim, v omenjenem smislu zloženim delcem za ljubo mladino.

„Zvončekki“, so obširna in raznovrstna zbirka slovenskih pesmi, večinoma primernih za mladino, ki so jih zložili različni pesniki slovenski; od Vodnika pa do najnovjših je vrstjenih mnogo pesniških imen v tej zbirki. — V šestere oddelkih nam izdatelj na 356. straneh podaja pesmi, ki vnamajo

— omen. Da bi v resnici bilo Marijanišče! Da bi se deca naša vzgojala v duhu Marijinem; Ona nam je vzgojila Jezusa; da bi se potem takem tudi nam vzgojilo toliko nedolžnih, svetih otrok! Da, da, posadite jih v naročje brezmadežne Marije. O srečni, da vam je mogoče v zavodu, kterega je sezidala krščanska ljubezen, po duhu Kristusovem izrepati mlada drevesca, ki bodo rasla in se enkrat razeveltala po Sloveniji. Da, ako bi imel jaz toliko oblasti do src slovenskih, navdihnili bi Slovincem, naj svoje moči, naj denar, naj blago žrtvujejo za ta zavod, da se razširi na daleč in široko tja tik do pod Grada Ljubljanskega, dokler ne bo mogoče spraviti vanj vso deca slovensko.

Naša domovina nima po mojem mnenji važnišega zavoda, kakor je ta; da bi le vso svojo pozornost in moči mu posvetila!

Ves Troj

Samotar.

mladino za Boga, za domovino, za cesarja, ki ji popisujejo prelepo naravo, ter otrokom zanjo vzbujajo veselje; posebno se v mnogih pesmicah kaže lepota slovenske mladine. Večinoma je bil vrednik srečen, ko je gradivo nabiral za pesemsko zbirko; tam in tam bi si želeli, da bi bil še nekoliko bolj rigo-rozen; da bi bil opustil pesmi, ki so manjše cene zaradi pomanjkljivega jezika, in pa one, katerih vsebina se ne prilega otroškemu duhu. Knjiga, sicer res krasna, se nam zdi nekaj predraga in obžalujemo, da jih bo mnogo, ki bi jo radi kupili, a ne zmorejo toliko denarja za eno knjigo.

Priporočamo ti knjigi prav posebno gg. učiteljem, da si jih nabavijo za darila, prav posebno za šolske knjižnice, saj so pesmi — piše Slomšek učiteljem — Vašemu težavnemu poklicu zelen rožmarin!

Domače novice.

(Razpis častnih daril.) Da bi pospešila razvoj pripovedne književnosti, razpisuje „Matica Slovenska“ po določenih Jurčič-Tomšičeve ustanove 300 gold. častnega darila dvema povestima slovenskima, in to: a) 200 gld. povesti, obsežajoči najmenj 10 tiskovnih pól, in b) 100 gld. povesti, obsežajoči najmenj 5 tiskovnih pól. Snov obema povestima bódi zajeta iz zgodovine ali sploh iz življenja naroda slovenskega. Obe povesti morata biti pisani takó, da po obliki in vsebini svoji vstrežeta umetniškim zakonom pripovedne književnosti ter poleg tega ugodita literarnim namenom „Matice Slovenske“. — Pisatelj, kteremu se prisodi častno darilo iz novcev Jurčič-Tomšičeve ustanove, prejme vrhu tega za svojo povest še navadno pisateljsko nagrado, katere plačuje „Matica Slovenska“ po § 15. svojega opravnega reda po 25—40 gld. za tiskovno pólo. — Rokopisi naj se brez pisateljevega imena pošiljajo odboru „Matice Slovenske“ do 31. decembra 1887. leta. Pisateljevo ime naj se pridene rokopisu v zapečatenem listu, na katerem je zapisano dotično gaslo. — Večkrat se je poudarjalo, da „Matica Slovenska“ podaja svojim članom premalo leposlovnega berila. S tem razpisom hoče „Matičin“ odbor pokazati, da ga je resna briga, po vsi svoji moči pospešiti tudi razvoj leposlovne književnosti slovenske ter članom svojim podati v roko lepo zabavno knjigo. Zatorej se pa „Matičin“ odbor tudi nadeja, da ga bodo pisatelji slovenski podpirali v njegovem trudu ter se častno odzvali njegovemu domoljubnemu pozivu.

(Preskušnja v orglarski šoli Cecilijenege društva) se je včeraj (14. julija) kaj dobro obnesla. Učencev je štela šola 18; med temi jih je bilo 11 iz Kranjske, 5 iz Štajarske, 1 iz Koroške in 1 z Goriškega. Dopršili so naslednji: Peter Jereb (vrlo sposoben), Janez Dolinar, Filip Lokan, Jožef Lozej, Dragotin Paskoti in Janez Šuster. Izpraševalo se je pri skušnji iz vseh predmetov, ki se predavajo na tej šoli: iz liturgike, harmonije, generalbasa, kontrapunkta, igre na orglah (iz not in prosto), preludovanja brez pripravljanja, modulovanja brez priprave, iz koralnega in figuralnega petja in slednjič iz igre na glasoviru. Z veseljem smo opazovali lepo izgovarjanje in točnost, s katero so učenci, tudi začetniki, pevali raznovrstne speve iz koralnih knjig, kakor n. pr. iz graduala, iz božičnega in veliko-nočnega oficija itd. Na vprašanja so učenci večinoma prav dobro odgovarjali, tako da so navzoči prijatelji cerkvene glasbe in veščaki v tej stroki (bil je zraven tudi šolski vodja glasbene matice g. Fr. Gerbic) izraževali se dokaj pohvalno. — Naj Bog in sv. Cecilija obilno blagoslovi trud vnetih gg. učiteljev, kteri se žrtvujejo za sveto stvar. — Novo šolsko leto se začne na tej šoli 15. septembra t. l.

(Mestne ljudske šole v Ljubljani) končale so včeraj (14. julija) šolsko leto. Drugi mestni deški in dekliški šoli bral je sv. mašo v farni cerkvi sv. Jakoba č. g. katehet Janez Smrekar. Po odpeti zahvalni pesmi podala se je mladina v šolske prostore, kjer so se razdelila šolska naznanila. Iz letnega sporočila II. mestne peterorazredne šole posnamemo sledeče: Podučevalo je po posamnih razredih in oddelkih deset učitejev; obiskovalo je šolo ob koncu leta 645 učencev, vpisanih pa jih je bilo začetkom 657. Med letom jih je vstopilo 29, izostalo 39, umrla pa sta 2. Po narodnosti je bilo 653 Slovencev, 3 Čehi, 2 Hrvata, 4 Lahi in 24 Nemcev. — V zvezi s to šolo je tudi pripravljavnica

za obrtniško šolo, katero je v dveh razredih obiskovalo koncem leta 116 učencev. — Iz šolske kronike podajamo vest, da si je šola po prizadevanju učiteljev in radodarnosti dobrotnikov, med katerimi zavzema mestna občina prvo mesto, omislila letos z a s t a v o, katero je v dan sv. Alojzija ob navzočnosti vse šolske mladine in mnogo prijateljev šolstva blagoslovil bivši katehet na tej šoli sedanji mestni župnik č. g. Janez Rozman. Bodoče šolsko leto prične se 16. septembra, vpisovalo pa se bodo 13., 14. in 15. septembra v poslopji II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti, in sicer bodo sprejeti samo v mestu stanujoči učenci. — Poročilo I. mestne peterorazredne deške ljudske šole naznanja, da je bilo sprejetih začetkom šolskega leta 531 učencev. Med letom jih je vstopilo 16, izstopilo 18, 3 pa so umrli. Koncem šolskega leta jih je ostalo še 510. Po narodnosti je bilo 508 Slovencev, 1 Čeh in 22 Nemcev. Podučevalo je v raznih oddelkih memo g. kateheta osem učiteljev. — Pripravljalnico za obrtniško šolo obiskovalo je koncem leta 102 učencev, ki so bili razvrščeni v dva oddelka. — Za bodoče šolsko leto vpisovali se bodo učenci 14. in 15. dan septembra t. l. v sobi 4. razreda v licejalnem šolskem poslopji pri tleh na vodo. Zglašča se s krstnim listom in z zadnjim šolskim naznanilom.

(Letno poročilo državne vélike realke) v Ljubljani za leto 1887. ima na čelu 49 strani obsezajoči spis, ki ga je priobčil prof. Anton Raić pod naslovom: Stapleton. (Neznanega prelagatelja evangeliji, preloženi po Stapletonu v XVII. veku.) Po kratkem uvodu v rokopis, ki je bil iz Zoisove zapuščine prenešen v c. kr. knjižnico Ljubljansko, pové nam priobčitelj, da ga je nepoznan duhovnik prelagal in pisal na posamne liste po Angležu Tomi Stapletonu. Rokopis je važen v jezikoslovnem oziru, ker Miklošič sam v „Vergleichende Grammatik“ večkrat navede. G. prof. Anton Raić podaje v letošnjem programu rokopis v celoti obljubjuoč prihodnje leto dodati slovniško razlago. — Iz šolskih oznanil izvem, da je podučevalo prošlo leto skupno 18 učiteljev. Učencev pa se je bilo vpisalo na začetku leta 252; od teh jih je ostalo do konca leta 227. Po narodnosti je bilo 111 Nemcev, 97 Slovencev, 2 Hrvata, 1 Čeh, 16 Lahov. Veroizpovedanja bilo je 219 rimskokatoliškega, 1 grško-vzhodnega, 5 avgsburškega in dva izraelskega. Novinci za bodoče leto sprejemajo se 13. in 14. julija, kakor tudi 14. in 15. sept.

(Sprejemanje dečkov za pevski kor) pri č. oo. frančiškanih v Ljubljani bude dné 12. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne. Le taki dečki morejo sprejeti biti, ki imajo čist posluš in znajo note.

(Na Ljubljanskem Gradu) bilo je z včerajšnjim dnem odpravljeno ponočno klicanje vojakov na straži stoječih: „Wer da, Patrouille vorbei“. To klicanje bilo je včasih tako neznosno, da je marsikomu v bližini Grada stanujočemu kalilo ponočni mir ter mu kratilo spanje. Zdaj, hvala Bogu, je to upitje ponehalo in že preteklo noč vladala je ljuba tihota na Gradu. Smelo trdimo, da po tem upitju pač nihče ne bude žaloval — tudi vojaki-stražniki ne. Zasluga, da se je to odpravilo, gré g. ravnatelju Marcovichu, za kar mu je občinstvo lahko hvaležno.

(Stritarjevih zbranih spisov) izšel je 4. snopič; nadaljujejo se Stritarjeve poezije.

(Kdaj so prišli vitezi križarskega reda na Kranjsko?) Dokler nisem jaz v svojem arhivu priobčil regist iz listine 1271. leta, da je že gotovo 1228. leta bil križarski red na Kranjskem (v. Urk. u. Regestenbuch II. Bd. Nr. 51.), mislilo se je po dosedanjih listinah in dokazovalo, da so prišli še le leta 1237. Lansko leto bil sem na Slapu pri Vipavi, in že takrat mi je povedal vodja vinorejske šole, g. R. Dolenc, da so Slapensko cerkev posedli nekdanji križarji, več znamenj in križev to spričuje. Letos 1. julija bil sem zopet na Slapu v gradu. Ko sem šel iz grada, zapazim kamen nad grajskimi vrati z letnico 1220 in maltezarjski križ. — Vesel te najdbe, da je že 1220. leta nemški red Slap (graščino, cerkev in kraj) v lasti imel, si zapišem še posamezne črke nad letnico, ter izročim gosp. učitelju za popis Slapa v izdaji Postojnskega okraja. Iz tega se razvidi, kako potreben bi bil pri nas zbornik za deželno zgodovino, v kterega bi lahko vsak dopisoval, kajti gradiva ne manjka, pač pa pripravnega zbornika zato. Franc Sumi.

(Razpisane službe.) Četrta učiteljska služba na štirirazrednici v Šmartinu pri Litiji, plače 400 gld. in stanovanje. — Učiteljska služba na jednorazred-

nici v Dolih, plače 400 gld.; doklade 30 gld. in stanovanje. — Učiteljska služba na dvorazrednici v Vačah, plače 400 gld. — Tretja učiteljska služba na štirirazrednici v Št. Vidu pri Zatičini, plače 450 gld. — Učiteljska služba na jednorazrednici v Št. Lambertu, plače 400 gld., doklade 30 gld. in stanovanje. — Prošnje do 5. avgusta c. kr. okr. šol. svétu v Litiji. — Razpisano je dalje mesto notarja v Loži, prošnje v štirih tednih.

(Književno naznanilo.) „Poduk o értežih“ z 51. podobami obsega sledečo tvarino: 1. Odlomki iz stavbarstva, in sicer A. Posamni hišni deli (I. Zidovje, II. Vezanje lesa, III. Stropi, IV. Oboki, V. Vstrejša (cimpri), VI. Okna in vrata, VII. Peči.) B. Najvažnejše določbe iz stavbenega reda za Kranjsko. C. Terminologija s posebnim ozirom na Flisove „Stavbinske sloge“. 2. O perspektivi. — Knjižica obseza 31 strani z dvema prilogama načrtov. Tvarina družega dela se popolnoma razlikuje od one v prvem delu, akoravno je to nekako dopolnilo. Cena 30 kr. (po pošti 5 kr. več). Denar naj se pošilja odboru „Pedagogičnega društva“ na Krško.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Jožef Ulčnik, župnik pri sv. Jederti nad Laškim, dobil je župnijo v Razborji, č. g. Matija Frece, provizor v Podgorji, pa v Belih vodah. Na novo stopijo v službo ti-le č. gg.: J. Pečnik v Gorujem gradu, Jožef Čížek v Starem trgu, M. Ulčnik v Lučah in Franc Simonič v Negovi. Č. g. Janez Wolf, doslej kaplan v Gornjem gradu, pride za kaplana k sv. Andreju v Leskovcu.

(Afrikanski škof msgr. Sagaro) in zamorski duhovnik g. Danijel Sorur Pharim Den prišla sta iz Rogatec-Slatine zopet v Gradec. Čez nekoliko dni podala se bodeta v Köln; potem odpotujeta pa preko Dunaja, Tirolov in Rima zopet v Egipt.

(Iz Zagreba.) Nedavno smo sporočili, da je rektorjem Zagrebškega vseučilišča izvoljen profesor Nodilo. Sedaj pa čujemo, da ga vlada ni potrdila. Včeraj je bila nova volitev; izvoljen je profesor Smičiklas. Tudi tega bo vlada težko potrdila.

Telegrami.

Sarajevo, 15. julija. Prelepi zvonovi danes pripeljani, narod postaja, gleda, čudi se i raduje; v nedeljo svečana posveta. Bog plati ti-sučero.

Dunaj, 15. julija. Po uradni naredbi, ki se je izdala 11. junija, v sporazumljenji z ogersko vlado, dovoljena je izvoznja konj, brez ovir na določenih mejnih carinskih postajah, z nekaterimi pogoji na vseh drugih postajah.

Dunaj, 15. julija. Princ Koburški vsprejme danes popoldne bolgarsko deputacijo v Ebenthalu.

Pariz, 15. julija. Francoski narodni praznik je minul brez posebnih nemirov. Predsednik Grevy si je z ministri ogledal armado v Longchampsu. „Živio“-klici na Grevy-ja in republiko so preupili one na Boulanger-a. Grevy je izrekel občudovanje vrlo izvežbani armadi. — Italija je naznanila, da se hoče z Avstrijo in Francijo pogajati o novih tarifnih pogodbah in pričakuje predlogov. — „Journal des Débats“ poroča, da so afganski dvorni krogi zarotili se proti emiru in ukazali, da se mu iztaknejo oči, Jakob-kan bo njegov naslednik.

Carigrad, 14. julija. Turčija je razposlala okrožnico državam gledé izvolitve princa Koburškega.

Umrli so:

13. julija. Alojzij Delakorda, paznikov sin, 23 dni, Dunajska cesta št. 27, božjast. — Alojzij Jevc, posestnikov sin, 4 leta, Črna vas št. 26, škarlatica. — Fran Moser, pivovar, Poljanski nasip št. 50, Vitium cordis.

Tujci.

13. julija. Pri **Maltbu**: Srečko Rhen, c. k. glavni odposlanec, z Dunaja. — J. Slavir, sodnijski uradnik, iz Budimpešte. — Dr. Srečko Hauer, odvetnik, iz Budimpešte. — Dr. Leitmaier, c. k. državni nadpravdnik, iz Grada. — F. Orošel, sin krčmarja, iz Dobrnjskih Toplic.

Pri **Stonu**: G. Kampesato, zasebnik, iz Aleksandrije. — L. Adler, glavni ravnatelj, z Dunaja. — Rideli, Strassacker in Lederer, trgovci, z Dunaja. — R. Petschek, trgovec, iz Prage. — A. Hammer, trgovec, iz Zateca. — J. Jan, tovarnar, iz Linca.

— A. Kotarba, tovarnar, iz Svibnika. — L. Deutsch, potovalec iz Grada. — Lunger, c. k. major, iz Maribora. — Karol Walzer, trgovec, iz Celja. — Dr. Schiffrer, c. k. vojaški zdravnik, iz Ptuja. — Pammer, Mlekuž in Žagar, posestniki, iz Starega trga. — J. Hessauer, zasebnik, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: M. Stroegeki, zasebnik, z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: F. Ross, potovalec, z Dunaja. — M. in K. Weber, hčero uradnika, z Dunaja. — L. Diamant, trgovec, iz Prage. — J. Heimle, nadzornik, iz Grada. — A. Wachtl, trgovec, iz Grada. — E. Pogačnik, zasebnik, iz Kamnika.

Pri **Avstrijskem caru**: F. Kumar, trgovski pomočnik, iz Radgone.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Ceziuju			
7. u. jut.	738.38	+18.0	brezv.	megla		
14. 2. u. pop.	737.45	+27.3	sr. svzh.	sk. jasno	0.00	
9. u. zveč.	738.26	+22.3	brezv.	n. oblačno		

Zjutraj megla, potem jasno, zvečer nekoliko oblačno. Srednja temperatura 22.5° C., za 3.5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

15. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 50 kr.
Sreberna - 5% - 100 - (s 16% davka)	83 - 15 "
4% avstr. ziata renta, davka prosta	113 - 20 "
Papirna renta, davka prosta	96 - 70 "
Akcije avstr.-ogerske banke	890 - "
Kreditne akcije	282 - 60 "
London	126 " 50 "
Srebro	- " - "
Francoski napoleon.	10 " 02 1/2 "
Ces. cekini	5 " 96 "
Nemške marke	62 " 10 "

Prestavljenje sejma.

Z dovoljenjem visoke c. k. deželne vlade je sejem v **Žireh** ki je imel biti 16. marca t. l. za letos prestavljen na

6. avgusta t. l.

Županstvo v Žireh 15. julija 1887.

Kmetovalec.

Gospodarski list s podobami.

Štev. XIII. tega najboljšega, največjega in najcenejšega slovenskega gospodarskega lista prinaša sledečo vsebino:

Zdravljenje smolike na drevju. — Kedar se naj molze. — Preveč sejmov imamo. — Oranje pred zimo na korist pomladanski setvi. — Umetna poljšja reja. — Vzgoja ukorenjenih trt. — Razne reči. — Gospodarske novice — Vprašanja in odgovori. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe. — Tržne cene. — Inserati.

„Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi poli, ter stane za celo leto 2 gold. Gg. učitelji in šolske knjižnice dobivajo list za polovico cene.

(11) Inserati

priobčeni v „Kmetovalec“ imajo najboljši vseh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljanja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Poslano.

Gospodu pl. Trnkóczyju!

Lekarju zraven rotovža v Ljubljani.

Naznanjam Vam sprejem 5 steklenic cveta za konje ali konjskega fluida.*) Ker se je ta od Vas narejen cvet za konje pri zunanjih boleznih pri mojih konjih tako izvrstno obnesel, zasluži da se po časopisih javno razglasi. Srčen pozdrav!

(38) **Anton Krašovic,**
posestnik.

Vrhnika pri Starem trgu poleg Rakeka, 3. jan. 1886.

Za notranje bolezni pri konjih, goveji živini, prašičih in ovcah, priporoča se pa **izkušeni Živinski prah** (1 zavoje 50 kr., 5 zavojev 2 gl.) Mnogotere ozdravila pri rabi tega živinskega prahu, kakor njegove dobrodelne lastnosti pri različnih boleznih, pripravile so živinske zdravnike in živinorejce do tega, da ta prah za prvo in najvažnejšo zdravilo rabijo ter se priporoča, da ga vsak gospodar pri notranjih živinskih boleznih takoj rabi, sploh da se ta prah zmeraj pri hiši nahaja. Izvrstno se rabi ta živinoredilni prah, ako živina neče jesti, pri krvni molži, kakor tudi za izboljšanje mleka.

Prodaja in razposilja ga z vsakdanjo pošto **lekarna Trnkóczy**, zraven rotovža v Ljubljani.

*) Konjski fluid 1 steklenica 1 gl. — 5 steklenic samo 4 gl.